

ЗАТВЕРДЖУЮ

ректор Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
Володимир ПІНОМАРЕНКО

2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Квашиної Юлії Анатоліївни «Управління формуванням інноваційного
потенціалу підприємства», яка представлена на здобуття наукового ступеня
доктора філософії зі спеціальності
073 «Менеджмент»

Публічна презентація наукових результатів дисертації Квашиної Юлії Анатоліївни «Управління формуванням інноваційного потенціалу підприємства» та її обговорення відбулися 15 січня 2025 р. на розширеному засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу. У результаті проведеної презентації та обговорення дисертації експерти у складі д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу Пархоменко Наталії Олександрівни та к.е.н., доцента, доцента кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу Литвиненко Аліни Олександрівни та присутні на засіданні кафедри дійшли таких висновків.

1. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а саме:

щодо пунктів 6 і 7 — дисертація подана у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконана українською мовою, с **кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем**, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогам структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі міжнародних відносин.

Дисертація виконана на актуальну тему. Інноваційний розвиток є об'єктивним явищем, що викликаний рядом причин: науково-технічним прогресом, розвитком науки за внутрішніми законами пізнання природних та суспільних явищ; наростаючим дисбалансом між розвитком та прогресом у суміжних галузях, країнах; зростанням культури суспільства та підвищенням вимог споживачів щодо інноваційної цінності товарів та послуг, їх якості, різноманітності; конкуренцією виробників з метою забезпечення стійкої позиції на ринку та отриманням ренти; ресурсними та екологічними обмеженнями, що пов'язані з вичерпанням традиційних ресурсів та необхідністю збереження довкілля. Його наслідки та вплив на бізнес зумовлює появу нових форм та способів організації, методології управління його інноваційним потенціалом, за рахунок активізації взаємодії з клієнтами/споживачами, співробітництва, партнерства на глобальному, міжрегіональному та національному рівнях. Це зумовило актуальність теми дисертації Квашиної Юлії Анатоліївни.

Актуальність роботи підтверджується також її зв'язком з науковими дослідженнями Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця за темами: «Формування стратегічного потенціалу розвитку підприємств будівельної галузі на засадах соціальної відповідальності» (номер державної реєстрації № 0123U104955), де здобувачем розроблено методичне забезпечення аналізу сучасного стану підприємств будівельної галузі в Україні; «Формування стратегічного інструментарію безпеко-орієнтованого розвитку підприємства» (номер державної реєстрації № 0123U102479), де здобувачем

розроблено організаційний інструментарій стратегії розвитку ІТ-компанії ТОВ «СПЕЦВУЗАВТОМАТИКА».

3. Результати дослідження дисертанта мають наукову новизну.

Наукова новизна результатів, отриманих особисто автором, полягає у такому:

удосконалено:

теоретичні положення управління формуванням інноваційного потенціалу, які виділяють нематеріальні ресурси, організаційні знання та досвід в сутнісній складовій інноваційного потенціалу та подаються в контексті стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства в умовах науково-технічного прогресу, цифрової економіки, соціальної відповідальності. Таке подання дозволяє сфокусувати процес формування інноваційного потенціалу на нових можливостях використання інформаційних технологій та ресурсах для створення стійких конкурентних переваг підприємства на міжнародних ринках, значного розширення діапазону реалізації моделей стратегічної поведінки та зростання його доходів;

стратегічний інструментарій формування інноваційного потенціалу підприємства, який складають інформаційно-аналітичні та управлінські методи, техніки, способи, процедури, що застосовуються відповідно визначеним етапам формування й реалізації стратегії розвитку від цілевизначення до розробки сукупності альтернативних заходів, їх реалізації за оцінкою пріоритетності методом аналізу ієрархій;

методичне забезпечення аналізу процесів формування інноваційного потенціалу підприємств, за рахунок формування комплексу методів, показників, моделей регресійної залежності, що дозволило виявити спільні ознаки формування інноваційного потенціалу глобальних компаній-лідерів: достатності їх економічного потенціалу для впровадження та виводу на ринок проривних інновацій; ефективного партнерства, участі в глобальних науково-технологічних кластерах; реалізації інноваційної бізнес-моделі; дії культури інновації в бізнес-процесах; дотримання соціальних та екологічних стандартів;

дістали подальшого розвитку:

понятійний апарат управління формуванням інноваційного потенціалу підприємства за рахунок виділення та уточнення сутності категорії менеджменту «інноваційна бізнес-модель». Процес формування інноваційного потенціалу представлено як послідовний ланцюг управлінських дій, у ході яких інновація визріває від ідеї до конкретного продукту, технології або послуги й поширюється при практичному використанні. В такому контексті стверджується, що процес формування інноваційного потенціалу представляє таку послідовність: ідея – бізнес-модель – розробка та реалізація стратегії – отримання результату як якісного поліпшення в продуктах, технологіях, діяльності, послугах й т.д..

інформаційно-аналітичний та організаційний інструментарій, що включає методичне забезпечення оцінки рівня достатності фінансово-економічного потенціалу, експрес-оцінювання організаційних умов реалізації стратегії інноваційного розвитку вітчизняних ІТ-компаній за параметрами - стимулювання інноваційної діяльності, забезпечення трансферу технологій та комерціалізації ідей, інформатизації бізнес-процесів менеджменту, моніторинг інноваційної діяльності.

4. Розробки дисертанта мають практичну цінність, що підтверджується їх застосуванням у діяльності вітчизняних підприємств, зокрема: методичне забезпечення оцінювання рівня інноваційного потенціалу використовувалося в діяльності ДП «ЕКОВУДБУД» (довідка № 24/11-05 від 22.11.2024р.); методичне забезпечення оцінки пріоритетності та узгодженості стратегічних цілей на засадах соціальної відповідальності впроваджено в діяльність ТОВ «СПЕЦВУЗАВТОМАТИКА» (довідка № 718-1/04 від 10.09.2024 р.); теоретичні та методичні положення дисертаційної роботи використовувалися в навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (довідка про впровадження № 24/86-17-89 від 05.12.2024 р.) під час викладання дисциплін «Управління персоналом міжнародною компанією» та «Інформаційно-аналітичний

інструментарій міжнародного бізнесу» для підготовки бакалаврів за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес».

5. Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження.

6. Структура й обсяг дисертації відповідають вимогам виконаної освітньо-наукової програми. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 195 найменувань на 21 сторінці та 7 додатків, що займають 33 сторінки. Загальний обсяг дисертації викладений на 263 сторінки машинописного тексту (10,95 авт. арк.), містить 28 рисунків (1 рисунок займає 1 повну сторінку), 37 таблиць (8 таблиць займають повні 8 сторінок). Основний текст дисертації складає 184 сторінки (7,66 авт. арк.).

7. Всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою, отже вимоги пунктів 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 виконані.

За темою дисертації опубліковано 10 наукових публікацій, а саме: 5 статей у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України та зараховуються, як 4 публікації, що подано до захисту. Загальний обсяг опублікованих праць за темою дисертації становить 4,9 ум.-друк. арк., з них особисто здобувачеві належить 3,9 ум.-друк. арк.

Ці п'ять наукових публікацій відповідають п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та зараховуються як чотири наукових публікації. Окрім того результати наукового дослідження Квашиної Юлії Анатоліївни пройшли

апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, за результатами яких опубліковано 5 тез доповідей і матеріалів конференцій.

В опублікованих працях здобувача повністю відображені сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових періодичних виданнях України:

1. Квашина Ю.А., Шкробень Р.П., Полозков Я.Є. Теоретичне підґрунтя управління фінансово-економічною безпекою бізнес-процесів підприємства. *Бізнес Інформ*, 2022. №9. С. 114–120. *Особистий внесок здобувача: Виділено моделі та визначено критерії управління безпекою бізнес-процесів підприємства.*

<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-9-114-120>

2. Куліков О.П., Квашина Ю.А., Кривонос К.В. Формування інноваційного потенціалу підприємств в умовах цифрової економіки. *Бізнес Інформ*, 2023. №6. С. 99–105. *Особистий внесок здобувача: сформовано методичне забезпечення та представлено результати аналізу чинників формування інноваційного потенціалу вітчизняних підприємства в умовах цифрової економіки.*

<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-6-99-105>

3. Квашина Ю.А., Куліков О.П. Методичний підхід до управління інноваційним потенціалом підприємства. *Проблеми економіки*, 2023. №3. С. 166-175. *Особистий внесок здобувача: Визначено етапи-складові методичного підходу до розробки стратегії інноваційного розвитку підприємства.*

<https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-3-195-200>

4. Отенко І.П., Квашина Ю.А. Методичний підхід до формування

стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*, 2024. №6. С. 166-175. *Особистий внесок здобувача: сформовано систему показників для оцінювання організаційних умов розробки стратегії інноваційного розвитку підприємства.*

<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-6-166-175>

5. Квашина Ю.А. Концептуальні засади формування інноваційного потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*, 2024. №9. С. 294–302.

<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-294-302>

Матеріали і тези наукових конференцій:

1. Квашина Ю.А. Управління інноваційним потенціалом підприємства в умовах цифрової економіки. *Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: Матеріали VI Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених* (Київ, 20 жовтня 2022 р.). Київ, 2022. С. 120–122.

Посилання: <https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/85be0633-22ae-4f12-b337-734b623bdf03/content>

2. Квашина Ю.А., Кривонос К.В. Особливості оцінювання економічної безпеки стратегії розвитку підприємства. *Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції* (Харків, 6-7 квітня 2023р.). Харків 2023 р. *Особистий внесок здобувача: визначено критерії вибору показників для оцінювання економічної безпеки стратегії розвитку підприємства.*

Посилання: <https://mpsesm.org/index.php/mpsesm/mpsesm-xiv/paper/view/1037>

3. Квашина Ю. А., Макаренко М. М. Стратегічний інструментарій управління інноваційним розвитком. *Особливості функціонування економіки в умовах кризи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень* (м. Черкаси, 31 січня 2024 р.). Черкаси. 2024. С. 131–136. *Особистий внесок здобувача: сформовано*

типологію стратегічного інструментарію управління інноваційним розвитком.

Посилання: <https://researcheurope.org/wp-content/uploads/2024/02/re-31.01.2024.pdf>

4. Подорожна М. Р., Квашина Ю. А., Отенко І. П. Інноваційні атрибути формування та позиціонування бренду на міжнародних ринках. *«Фінансово-економічний потенціал країни і регіонів: механізми функціонування в сучасних умовах»* : Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Одеса, 2 лютого 2024 р.). Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2024. С.181-185. *Особистий внесок здобувача: виділено культуру інновацій як необхідну умову формування та позиціонування бренду на міжнародних ринках.*

Посилання: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/255>

5. Квашина Ю. А., Логвиненко Д. В. Бізнес-процеси як джерело конкурентних переваг підприємства. *Міжнародна наукова конференція з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця. Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця*, 2024. №1. С. 50–52. *Особистий внесок здобувача: Особистий внесок здобувача: визначено роль інноваційного бізнес-процесу у формуванні конкурентних переваг підприємства.*

Посилання: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/07/MV-1-2024.pdf>

Апробація результатів дисертації. Основні положення і висновки, викладені в дисертації, доповідалися й одержали схвалення на п'яти міжнародних науково-практичних конференціях: «Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі» (м. Київ, 20 жовтня 2022 р.), «Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем» (м. Харків, 6-7 квітня 2023 р.), «Особливості функціонування економіки в умовах кризи» (м. Черкаси, 31 січня 2024 р.), «Фінансово-економічний потенціал країни і регіонів: механізми функціонування в сучасних умовах» (м. Одеса, 2 лютого 2024 р.); «Міжнародна наукова конференція з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця» (м. Харків, 25 квітня 2024 р.).

8. Дисертація «Управління формуванням інноваційного потенціалу підприємства» Квашиної Юлії Анатоліївни виконана із дотриманням принципів академічної доброчесності. Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї, положення та розрахунки, які є результатом особистих наукових пошуків. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

9. Загальний висновок. Дисертація Квашиної Юлії Анатоліївни є завершеною кваліфікаційною науковою працею, має теоретичну та практичну цінність, в якій викладено авторський підхід до теоретичного і методичного забезпечення формування та позиціонування бренду на міжнародних ринках.

Проведені дослідження характеризують Квашину Юлію Анатоліївну як кваліфікованого та зрілого наукового працівника, здатного проводити теоретичні та практичні дослідження в галузі менеджменту на високому рівні. Дисертант володіє методологією наукового пошуку та має широкий науковий кругозір.

Подана дисертаційна робота «Управління формуванням інноваційного потенціалу підприємства» Квашиної Юлії Анатоліївни відповідає спеціальності 073 «Менеджмент», відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44.

Автор роботи, Квашина Юлія Анатоліївна, може бути представлена до публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 «Менеджмент».

10. Рішенням розширеного засідання кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу (протокол № 9 від 15.01.2025 р.) УХВАЛИЛИ:

10.1. Затвердити Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Квашиної Юлії Анатоліївни «Управління формуванням інноваційного потенціалу підприємства», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент».

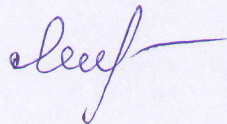
10.2. Рекомендувати дисертацію Квашиної Юлії Анатоліївни «Управління формуванням інноваційного потенціалу підприємства» до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 «Менеджмент» після її утворення рішенням вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця та введення в дію відповідного наказу.

Експерт за дисертацією,
професор кафедри міжнародних
економічних відносин
та безпеки бізнесу,
д.е.н., професор

Наталія ПАРХОМЕНКО

Експерт за дисертацією,
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин
та безпеки бізнесу,
к.е.н., доцент

Аліна ЛИТВИНЕНКО

Головуючий на засіданні
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин та безпеки бізнесу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця,
к.е.н., доцент

Олександр МІШИН